

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені А.С. МАКАРЕНКА

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
Фізична культура і спорт
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю А7 Фізична культура і спорт
галузі знань А Освіта

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою Сумського державного
педагогічного університету
імені А.С. Макаренка

протокол № 10
від «18» квітня 2025

Голова вченої ради,
ректор

Юрій ЛЯННОЙ

Суми - 2025

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

освітньо-професійної програми Фізична культура і спорт
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю А7 Фізична культура і спорт
галузі знань А Освіта

Освітньо-професійна програма розглянута на засіданні кафедри теорії та методики спорту

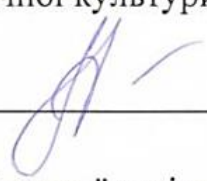
Протокол № 9 від «14» квітня 2025 року

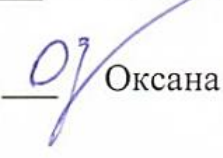
Завідувач кафедри Діана БЕРМУДЕС

Ухвалено науково-методичною комісією Навчально-наукового інституту фізичної культури

Протокол № 9 від «17» квітня 2025 року

Голова Науково-методичної комісії
Навчально-наукового інституту фізичної культури Людмила МОРОЗ

Перший проректор Ганна ЗАІКІНА

Керівник центру забезпечення якості вищої освіти Оксана ОДИНЦОВА

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма розроблена кафедрою теорії та методики спорту Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка відповідно стандарту вищої освіти за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт для другого (магістерського) рівня вищої освіти, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка (наказ Міністерства освіти і науки України від 11.05.2021 р. № 516).

Освітньо-професійна програма враховує вимоги Закону України «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікації, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р., зі змінами від 25.06.2020 р., постанови Кабінету Міністрів України № 1021 від 30.08.2024 р. «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти».

Розробники програми:

1. Ніна КУЛИК – кандидатка наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри теорії та методики спорту (гарант освітньо-професійної програми);
2. Діана БЕРМУДЕС – кандидатка педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри теорії та методики спорту;
3. Ірина СКРИПКА – кандидатка наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри теорії та методики спорту;
4. Олександр ТОМЕНКО – доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, завідувач кафедри теорії та методики фізичної культури;
5. Тетяна ЛІТОВЦЕВА – директорка Сумського міського комунального закладу Комплексної дитячо-юнацької спортивної школи «Суми»;
6. Катерина ГУНЬКО – випускниця спеціальності 017 Фізична культура і спорт;
7. Катерина ПЕЛИХ – магістрантка спеціальності 017 Фізична культура і спорт.

Рецензенти:

Леонід НЕЧИПОРЕНКО, кандидат педагогічних, доцент, доцент кафедри спортивних дисциплін, директор Навчально-наукового інституту фізичної культури, спорту і здоров'я Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

Євген ПОХОДНЯ, начальник управління молоді та спорту Сумської обласної адміністрації.

Олександр БОНДАР, директор комунального закладу «Сумська обласна школа вищої спортивної майстерності».

1. Профіль освітньо-професійної програми

Фізична культура і спорт
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю А 7 Фізична культура і спорт
галузі знань А Освіта

1 - Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка; Навчально-науковий інститут фізичної культури; кафедра теорії та методики спорту
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти – магістр Магістр фізичної культури і спорту
Офіційна назва освітньої програми	Фізична культура і спорт другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю А 7 Фізична культура і спорт галузі знань А Освіта
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	Відсутня
Цикл/рівень	НРК – 7 рівень; FQ-EHEA – другий; EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	Ступень вищої освіти бакалавр / магістр, освітньо кваліфікаційний рівень спеціаліст. Умови вступу визначаються «Правилами прийому на навчання в Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка»
Мови викладання	Українська
Термін освітньої програми	3 01.09.2025 року
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://sspu.edu.ua/osvitni-prohramy-rik-vstupu-2024
2 - Мета освітньо-професійної програми	
Підготовка фахівців, здатних розв'язувати задачі і практичні проблеми інноваційного та/або наукового характеру у сфері фізичної культури і спорту в процесі науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти та/або тренерської діяльності в закладах фізичної культури і спорту	
3 - Характеристика освітньо-професійної програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за	Об'єкти вивчення та діяльності: процеси забезпечення рухової активності людей з метою їх гармонійного, передусім фізичного, розвитку та ведення здорового способу життя; процеси

наявності))	виявлення та уніфікованого порівняння досягнень людей у фізичній, інтелектуальній та іншій підготовленості шляхом проведення спортивних змагань та відповідної підготовки до них; організація і забезпечення освітнього процесу в закладах вищої освіти з підготовки фахівців для системи фізичної культури і спорту. Теоретичний зміст предметної області: система ідей, понять, категорій, теорій, концепцій, принципів залучення людей до занять фізичною культурою або підвищення спортивної майстерності. Методи, методики та технології: загальнонаукові методи дослідження (аналіз і синтез; аналогія та моделювання; абстрагування і конкретизація; системний аналіз); методи експертної оцінки, опитування, педагогічні, психологічні та медико-біологічні методи аналізу рухової активності, змагальної діяльності, стану спортсменів та осіб, які займаються фізичною культурою; методи моделювання та прогнозування у сфері фізичної культури і спорту; методи статистичного аналізу даних; педагогічні технології програмування занять. Інструменти та обладнання: сучасні прилади та устаткування для оцінки рухової активності, технічної підготовленості спортсменів, серцево-судинної, дихальної, м'язової та кісткової систем організму людини; інформаційно-аналітичні інструменти (мережеві системи пошуку та обробки інформації; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; мультимедійне обладнання; програми статистичної обробки та візуалізації даних); спеціалізоване програмне забезпечення; обладнання наукових лабораторій та дослідницьких центрів відповідне до спеціальності. Співвідношення обсягів загальної і професійної складових і вибіркової частин: обсяг кредитів ЄКТС за освітньо-професійною програмою становить 90 кредитів ЄКТС, з них: дисципліни циклу загальної підготовки 9 кредитів ЄКТС (10%); дисципліни циклу професійної підготовки 46 кредитів ЄКТС (51%); дисципліни циклу практичної підготовки 12 кредитів ЄКТС (13,5%); вибіркової дисципліни 23 кредити ЄКТС (25,5%).
-------------	--

Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма орієнтована на формування у здобувачів вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей для подальшої реалізації науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти та/або тренерської діяльності в закладах фізичної культури і спорту.
Основний фокус освітньо-професійної програми та спеціалізації	Вища освіта і професійна підготовка у сфері фізичної культури і спорту. Підготовка кваліфікованих фахівців з метою посилення кадрового потенціалу регіону у сфері фізичної культури і спорту, зокрема в процесі науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти та/або тренерської діяльності в закладах фізичної культури і спорту. <i>Ключові слова:</i> фізична культура, спорт, освіта, спортивна підготовка, фізкультурно-оздоровча діяльність, дослідження, тренерська діяльність
Особливості програми	Особливістю програми є спрямованість на формування у здобувачів вищої освіти здатності реалізовувати майбутню науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти, проводити наукові дослідження у сфері фізичної культури і спорту, вільно оперувати теорією та методикою спортивної підготовки, розробляти та реалізовувати тренувальні програми і плани спортивної підготовки та/або фізкультурно-оздоровчих занять, організовувати і керувати змагальною діяльністю спортсменів. Програмою передбачена практична підготовка здобувачів: тренерська практика у закладах фізичної культури і спорту; науково-педагогічна практика у закладах вищої освіти. Структура програми спрямована на забезпечення формування індивідуальної траєкторії навчання за рахунок широкого спектру вибіркових дисциплін, каталог яких оновлюється відповідно тенденцій в науці, освіті та у сфері фізичної культури і спорту
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Після закінчення навчання випускники спроможні обіймати посади у відповідності до національного класифікатора України («Класифікатор професій ДК 003:2010»): 1229.6 – Керівник підрозділів у сфері культури, відпочинку і спорту;

	2351.2 – Методист з фізичної культури; 3475 – Спортивні тренери, інструктори-методисти та професійні спортсмени; 2310.2 – Викладач університету та закладу вищої освіти; 2359.2 – Керівник секції спортивного напрямку.
Подальше навчання	Випускники мають право продовжити навчання на третьому (освітньо-професійному) рівні вищої освіти або набувати додаткові кваліфікації в системі освіти дорослих.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Викладання здійснюється з використанням традиційних, інноваційних методів, інтерактивних та інформаційних технологій. Основні підходи: компетентісний, студентоцентризований та проблемно-орієнтований. Навчання проводиться у вигляді: лекцій, семінарських, практичних занять, виконання самостійної роботи на основі навчально-методичних посібників, методичних розробок, інтернет джерел; консультацій з викладачами; практичної підготовки, підготовки кваліфікаційної роботи. Методи: загальнонаукові методи пізнання та дослідницької діяльності; спостереження, опитування, тестування та вимірювання у фізичній культурі і спорті; словесні, наочні та практичні методи фізичного виховання та спортивної підготовки.
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та 100-бальною шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F). Накопичувальна бально-рейтингова система передбачає оцінювання студентів за всіма видами аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності. Види контролю: поточний, тематичний, контроль самостійної роботи студентів, самоконтроль, семестровий, підсумкова атестація. Форми контролю: письмове й усне опитування, тестування, презентації виконання завдань, заліки, екзамени, підсумкова атестація (комплексний атестаційний екзамен з циклу професійної підготовки, публічний захист кваліфікаційної роботи).
6 — Програмні компетентності	

Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 3. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 6. Здатність розробляти проекти та управляти ними. ЗК 7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК 8. Здатність працювати в міжнародному контексті.
Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (СК)	СК1. Здатність до критичного осмислення проблем у сфері фізичної культури і спорту, оригінального мислення та проведення досліджень. СК2. Здатність розробляти та реалізовувати інноваційні проекти у сфері фізичної культури і спорту. СК3. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти. СК4. Здатність управляти робочими або навчальними процесами у сфері фізичної культури та спорту, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів. СК5. Здатність розв'язувати проблеми у сфері фізичної культури та спорту у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності. СК6. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту. СК7. Здатність планувати, організовувати та здійснювати самостійні наукові дослідження з проблем фізичної культури і спорту. СК8. Здатність впроваджувати у практичну діяльність результати наукових досліджень, спрямованих на вирішення прикладних завдань у сфері фізичної культури і спорту.

	СК 9. Усвідомлювати принципи професійної та академічної етики і необхідність їх дотримання. СК 10. Здатність вільно оперувати теорією та методикою спортивної підготовки, проводити навчально-тренувальні заняття, організовувати та керувати змагальною діяльністю спортсменів. СК 11. Здатність розробляти тренувальні програми і плани спортивної підготовки та/або фізкультурно-оздоровчих занять в процесі професійної діяльності.
7 – Програмні результати навчання	
	ПРН 1. Аналізувати особливості, протиріччя та перспективи розвитку сучасної сфери фізичної культури і спорту, критично осмислювати проблеми у галузі та на межі галузей знань. ПРН 2. Приймати ефективні рішення щодо вирішення проблем у сфері фізичної культури та спорту, генерувати та порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та ресурсні потреби. ПРН 3. Вільно обговорювати результати професійної діяльності, досліджень та інноваційних проєктів у сфері фізичної культури та спорту державною та іноземною мовами усно і письмово. ПРН 4. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань фізичної культури та спорту до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються. ПРН 5. Розробляти і викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти. ПРН 6. Відшуковувати необхідну інформацію у науковій літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію. ПРН 7. Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення, методи статистичного аналізу даних для розв'язання складних задач фізичної культури та спорту. ПРН 8. Організовувати ефективну роботу колективу, спрямовану на досягнення визначених цілей з урахуванням економічних, правових та етичних аспектів. ПРН 9. Розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проєкти, тренувальні програми і плани, спрямовані на розв'язання проблем інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту, а також дотичні до неї міждисциплінарні проєкти.

	ПРН 10. Застосовувати принципи, методи, форми, засоби підготовки спортсменів в процесі навчально-тренувальних занять, здійснювати організацію і керівництво змагальною діяльністю спортсменів. ПРН 11. Реалізовувати тренувальні програми і плани спортивної підготовки та/або сучасних фізкультурно-оздоровчих занять в процесі професійної діяльності.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Науково-педагогічні працівники, які мають відповідну кваліфікацію, відповідають ліцензійним вимогам, а також підвищують власний фаховий рівень через стажування / підвищення кваліфікації не рідше ніж раз на п'ять років.
Матеріально-технічне забезпечення	Наявна матеріально-технічна база відповідає ліцензійним умовам і дозволяє забезпечити якісну організацію освітнього процесу за ОПП Фізична культура і спорт. У навчальному процесі використовуються: аудиторні приміщення для проведення лекційних та практичних занять, аудиторії, оснащені сучасним мультимедійним обладнанням, комп'ютерний клас, 5 спортивних залів (2 зали спортивних ігор, зал гімнастики, зал єдиноборств, тренажерний зал), басейн, відкриті спортивні майданчики, легкоатлетичний стадіон. Соціальна інфраструктура: бібліотека з читальним залом; пункти харчування (їдальня, буфети); актова зала; кабінет студентського самоврядування; кабінет практичного психолога, медичний пункт. Здобувачі вищої освіти забезпечені сучасним інформаційно-комунікативним обладнанням, фізкультурно-спортивним спорядженням та обладнанням, що необхідне для використання в освітньому процесі. Студенти мають необмежений відкритий доступ до Інтернет-мережі. Здобувачі вищої освіти, за потреби, забезпечені гуртожитком та можливістю організації і проведення занять у бомбосховищі.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформаційне забезпечення. Доступ до друкованих видань і електронних інформаційних ресурсів наукової бібліотеки університету, читального залу з доступом до мережі Інтернет електронного університетського репозитарію. Офіційний веб-сайт (https://sspu.edu.ua) містить інформацію про структурні підрозділи, освітні програми, правила прийому, контакти, перелік обов'язкових і вибіркових дисциплін спеціальності, електронний розклад навчальних занять, розклад консультацій

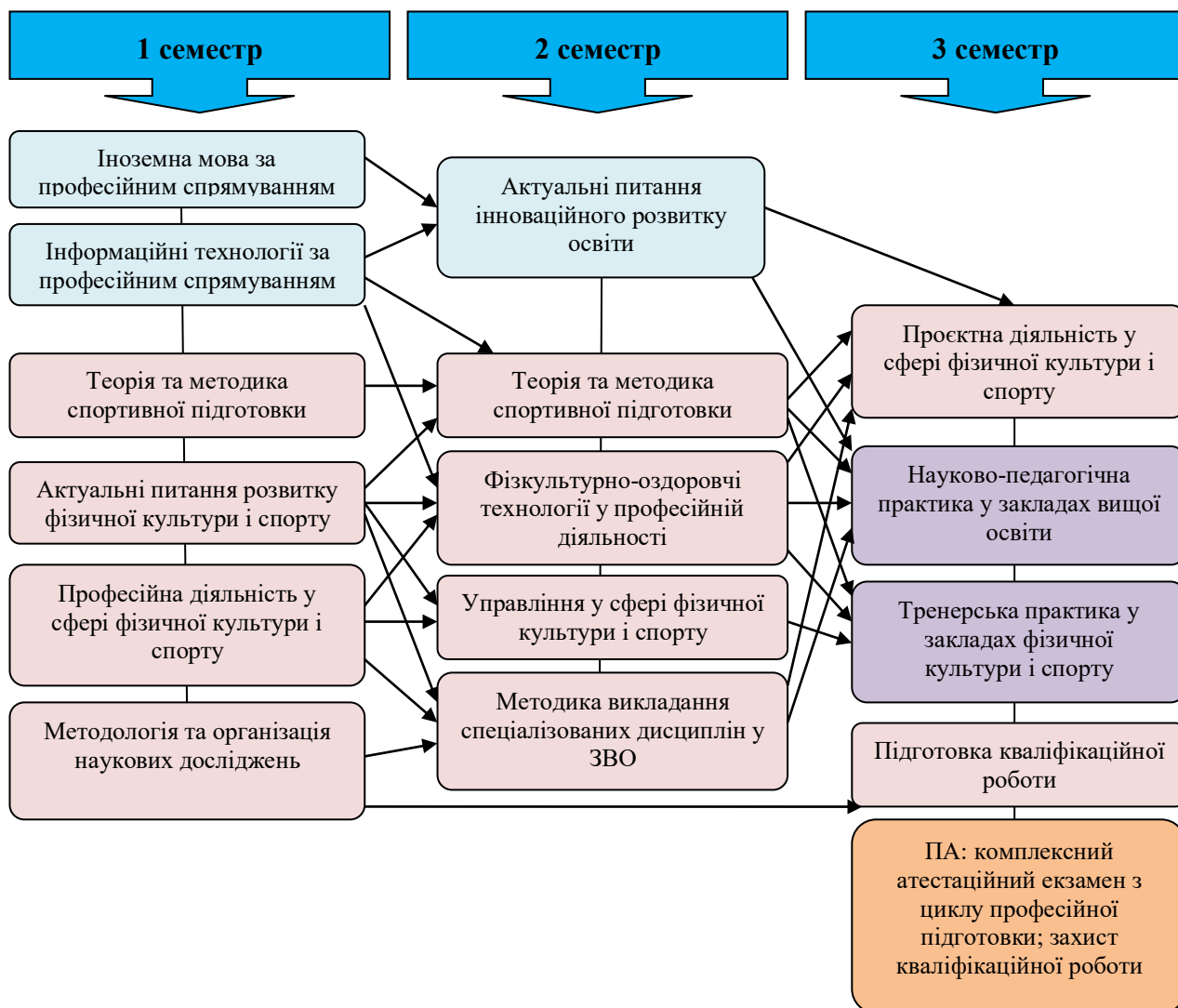
	викладачів кафедри навчальну, наукову, спортивну й виховну діяльність, тощо. Навчально-методичне забезпечення. Навчальний план, робочі програми навчальних дисциплін; програми практик і підсумкової атестації; дидактичні матеріали для організації самостійної роботи студентів; питання підсумкового контролю знань, екзаменаційні білети. Доступні для використання авторські розробки (методичні рекомендації, посібники, навчально-методичні підручники) викладачів, електронні навчальні курси з можливістю дистанційного навчання. Впроваджена система дистанційного навчання Moodle.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Підготовка магістрів здійснюється за кредитно-трансферною системою. Право на участь здобувачів вищої освіти у програмах внутрішньої кредитної мобільності може бути реалізоване на підставі укладених договорів із вітчизняними закладами вищої освіти та з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією закладу вищої освіти на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.
Міжнародна кредитна мобільність	Право здобувачів вищої освіти на міжнародну академічну мобільність може бути реалізоване на підставі участі у програмах міжнародної мобільності відповідно до укладених угод / договорів із закордонними закладами вищої освіти та з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією закладу вищої освіти на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Підготовка іноземних громадян здійснюється відповідно до чинного законодавства України.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОПП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОПП			
<i>1. Цикл загальної підготовки</i>			
ОК 1	Іноземна мова за професійним спрямуванням	3	Залік
ОК 2	Інформаційні технології за професійним спрямуванням	3	Залік
ОК 3	Актуальні питання інноваційного розвитку освіти	3	Залік
	<i>Всього за цикл</i>	9	
<i>2. Цикл професійної підготовки</i>			
ОК 4	Методологія та організація наукових досліджень	3	Залік
ОК 5	Актуальні питання розвитку фізичної культури і спорту	4	Екзамен
ОК 6	Професійна діяльність у сфері фізичної культури і спорту	4	Екзамен
ОК 7	Теорія та методика спортивної підготовки	6	Залік Екзамен
ОК 8	Управління у сфері фізичної культури і спорту	3	Залік
ОК 9	Фізкультурно-оздоровчі технології у професійній діяльності	6	Екзамен
ОК 10	Методика викладання спеціалізованих дисциплін у ЗВО	5	Залік
ОК 11	Проектна діяльність у сфері фізичної культури і спорту	3	Залік
ОК 12	Підготовка кваліфікаційної роботи	12	
	<i>Всього за цикл</i>	46	
Загальний обсяг обов'язкових компонент		55	
Вибіркові компоненти ОПП			
Загальний обсяг вибірових компонент		23	
Практична підготовка			
ПП 1.	Тренерська практика у закладах фізичної культури і спорту	6	Залік
ПП 2.	Науково-педагогічна практика у закладах вищої освіти	6	Залік
Загальний обсяг практичної підготовки:		12	
Підсумкова атестація			
ПА 1.	Захист кваліфікаційної роботи		
ПА 2.	Комплексний атестаційний екзамен з циклу професійної підготовки		
Загальний обсяг освітньо-професійної програми		90	

2.2. Структурно-логічна схема ОПП

Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здійснюється у формі атестаційного екзамену та публічного захисту кваліфікаційної роботи.

Кваліфікаційна робота передбачає виконання дослідження або інноваційного проекту, спрямованого на розв'язання актуальної задачі фізичної культури або спорту.

Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації.

Кваліфікаційна робота оприлюднюється на офіційному сайті закладу вищої освіти або його структурного підрозділу, або у репозиторії закладу вищої освіти.

Атестаційний екзамen оцінює здобуття результатів навчання, визначених освітньою програмою.

Атестація здійснюється відкрито і публічно. Завершується видачею документу встановленого зразка із присвоєнням кваліфікації: Магістр з фізичної культури і спорту.

2.3. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ІП 1	ІП 2
ІК	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 1	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 2		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+
ЗК 4			+	+	+		+	+		+	+	+	+	+
ЗК 5		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 6							+	+			+	+		+
ЗК 7			+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 8	+			+	+	+		+		+		+		+
СК 1			+		+	+	+	+		+	+	+	+	+
СК 2	+		+	+	+		+				+	+		+
СК 3		+	+	+								+		+
СК 4		+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+
СК 5		+		+	+	+	+	+	+			+	+	+
СК 6	+		+	+		+	+		+	+	+	+	+	+
СК 7		+		+		+		+	+	+	+	+		+
СК 8				+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
СК 9			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
СК 10						+	+					+	+	
СК 11						+	+		+		+	+	+	

**2.4. Матриця забезпечення програмних результатів навчання
(ПРН) відповідними компонентами освітньої програми**

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ПП 1	ПП 2
ПРН 1			+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+
ПРН 2				+	+	+	+	+		+	+	+	+	+
ПРН 3	+			+	+	+				+	+	+	+	+
ПРН 4	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+
ПРН 5			+							+		+		+
ПРН 6	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
ПРН 7		+		+		+		+			+	+		+
ПРН 8		+	+	+		+		+		+	+	+	+	+
ПРН 9				+		+	+		+		+	+	+	+
ПРН 10						+	+		+	+		+	+	
ПРН 11						+	+		+			+	+	